

OVERDRACHTSDOSSIER

Afvalinzameling Papendrecht

Onderwerp:

Invoeren omgekeerd inzamelen restafval met diftar in de gemeente Papendrecht.

Doelstelling:

Met het invoeren van omgekeerd restafval met diftar wordt beoogd zo goed mogelijk te komen tot de landelijke doelstelling 100 kg restafval per inwoner en 75 % hergebruik van het afval.

Tevens is het beoogde effect de invoering van de nieuwe wijze van inzameling met een goede communicatie en participatie van inwoners tot stand te laten komen, waardoor draagvlak voor de keuzes naar verwachting groter zal zijn.

De invoering van het recycle-tarief (diftar) heeft als beoogd effect dat degene die goed afval scheidt niet opdraait voor de kosten die degene veroorzaakt die niet goed scheidt, maar vooral ook dat de inwoners van Papendrecht bewuster afval gaan scheiden om de hoeveelheid restafval met elkaar zoveel mogelijk te beperken en de hoeveelheid herbruikbare grondstoffen zo groot mogelijk te laten zijn. Dat is goed voor de beperking van de kosten en voor het milieu.

Inhoud:

Wat vooraf ging in Papendrecht

In maart 2018 heeft de gemeenteraad besloten om omgekeerd inzamelen in te voeren met als doel de hoeveelheid restafval te verminderen.

In mei 2019 heeft de gemeenteraad besloten de mogelijkheden hiertoe nader te verkennen in de vorm van onder meer een pilot omgekeerd inzamelen in de wijk Oostpolder en tegelijkertijd ook andere opties open te houden. Daarom is in 2020 besloten nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor een afvalstelsel gebaseerd op nascheiding in Papendrecht. Dit met als doel om de opties bronscheiding (in de vorm van omgekeerd inzamelen) en nascheiding op een goede wijze tegen elkaar af te wegen.

In juni 2021 zijn de resultaten van de pilot in Oostpolder en het rapport nascheiding aan de Commissie Ruimte gepresenteerd. Afgesproken is om de landelijke VANG-doelstelling van maximaal 100 kg per inwoner restafval en minimaal 75% afvalscheiding is uitgangspunt te hanteren en voor de twee varianten bron- en nascheiding een businesscases op te stellen.

Tevens is gevraagd om aanvullend op de beide varianten te onderzoeken of en zo ja, hoeveel het effect van diftar kan zijn. Deze vier varianten zijn uitgewerkt op kosten, service en milieuresultaat.

De business case komt tot twee duidelijke conclusies, te weten:

- Met nascheiding (ook incl. diftar) wordt de doelstelling van 100 kg restafval de komende jaren niet gehaald.
- Alleen met bronscheiding (omgekeerd inzamelen) met diftar is de doelstelling van 100 kg restafval haalbaar.

Met de behandeling van het raadsvoorstel “Keuze voorkeursvariant afvalinzameling Papendrecht” heeft de gemeenteraad op 2 december besloten tot:

1. Omgekeerd inzamelen restafval met diftar vast te stellen voor de gemeente Papendrecht.
2. Zo spoedig mogelijk na de operationele invoering van de variant omgekeerd inzamelen van het restafval de invoering van diftar in te voeren.
3. De exacte uitgangspunten voor diftar later, maar voor invoering, vast te stellen.
4. Voor de inwoners in het dijkgebied de variant bronscheiding met restafval om de vier weken ophalen vast te stellen.

Communicatie & participatie

Bij de invoering van omgekeerd inzamelen met toepassing van een recycle-tarief is een goed communicatie- en participatieplan een noodzakelijke voorwaarde. Op basis van de geleerde lessen uit de pilot Oostpolder wordt veel aandacht besteed aan communicatie en participatie bij de gefaseerde

invoering.

Duurzaamheid & ecologie

Het verminderen van de hoeveelheid restafval en het verhogen van de hoeveelheid bruikbare grondstoffen zijn belangrijke doelstellingen die duurzaamheid bevorderen. We zien het invoeren van omgekeerd inzamelen restafval met diftar als een belangrijke stap op weg naar meer duurzaam omgaan met afvalstoffen, maar de aandacht blijft gevestigd op de introductie van nieuwe inzichten en technieken om de duurzaamheid nog verder te versterken.

Team voor behandeling dossier:

Het trekkende team van dit dossier is het team Beheer Openbare Ruimte.

Bestuurlijk opdrachtgever: Arno Janssen

Ambtelijk opdrachtgever: Peter Naeije

Ambtelijk opdrachtnemer: Gert Jan de Goede

Planning / actietermijn:

Na het raadsbesluit van 2 december 2021 zijn de volgende vervolgstappen cruciaal:

- Opstellen uitvoeringsplan inclusief kredietvoorstel en aanbidding HVC, via commissie ter besluitvorming aan de gemeenteraad. Aannemelijk is dat de besluitvorming door de nieuwe gemeenteraad plaats vindt.
- Uitwerking opdracht samen met HVC, projectvoorbereiding, locatieplannen + participatie, kabels en leidingen, vaststellen locatieplannen en uitvoering.
- Start begin 2022. Praktische uitvoering in drie fasen, om het behapbaar te houden vanuit de projectorganisatie.
- Openstelling eerste containers eind 2022 met doorloop eind 2023.
- Ingangsdatum Diftar 1 januari 2024.
- Medio 2023 start voorbereiding nieuwe DVO met HVC. Vanaf 2025 is deze van toepassing.

Passende communicatie is bij alle onderdelen van essentieel belang.

Zo spoedig mogelijk na invoering nieuw systeem van omgekeerd inzamelen invoeren van diftar (ineens, big bang), om incidentele kosten - meer of minder containers - te voorkomen. En daarmee ook minder beslag op de openbare ruimte/groen.

Randvoorwaarden:

In iedere woning wordt huishoudelijk afval geproduceerd. De gemeente heeft de taak dit huishoudelijk afval zo goed mogelijk in te zamelen en te verwerken. Voor de kosten wordt een dekkende afvalstoffenheffing bij de bewoners in rekening gebracht.

Bij de afvalinzameling is bv. vanuit de keuken iedere inwoner het beginpunt van de inzameling.

Om samen met de inwoners een beter resultaat te verkrijgen is het niet alleen noodzaak een goed inzamelsysteem in te voeren en in stand te houden, maar is het, lang jarig, van belang samen met de bewoners een gedragsverandering te bewerkstelligen waarbij afval niet meer gezien wordt als afval maar als waardevolle grondstof.

Voor dit draagvlak en de acceptatie van het nieuwe inzamelsysteem en diftar is het van groot belang alle denkbare middelen in te zetten om de inwoners te informeren, met hen te communiceren en hen te laten participeren in te maken keuzes. Toepassing van de geleerde lessen uit de pilot Oostpolder waarbij veel aandacht is besteed aan de communicatie en participatie is van belang.

Regio relatie:

De gemeente Papendrecht is samen met 43 andere (Drechtsteden) gemeenten en een aantal

waterschappen aandeelhouder in HVC als afvalverwerker met verbrandingscentrales in Dordrecht en Alkmaar. Voor de afvalinzameling is Papendrecht contractueel verbonden aan HVC. De contracten en het aandeelhouderschap brengt Papendrecht mede door de regionale samenwerking een stabiele samenwerking. Dit betekent ook dat alle deelnemers in de samenwerking voor een deel verantwoordelijk zijn om in de regio een goede afvalinzameling te faciliteren opdat de inwoners niet meer betalen dan nodig is.

Op basis van deze regionale samenwerking zijn diverse nieuwe ontwikkelingen in deel- contracten ingevoerd en effectief. Het hoofdcontract met HVC voor de afvalinzameling (een DVO) loopt in 2025 van rechtswege af. In de DVO is vastgelegd dat de samenwerkende regiogemeenten en HVC in 2022 een start maken met de onderhandelingen om eventueel tot een nieuw contract te komen.

Betrokken teams:

Het trekkende team van dit dossier is het team Beheer Openbare Ruimte met aanvullende ondersteuning van de financieel adviseur.

Voor de invoering en blijvende facilitering van de inwoners is communicatie samen met marketing een essentieel onderdeel om draagvlak voor de nieuwe afvalinzameling te verkrijgen en te behouden. Hiertoe is meer dan in het verleden inzet nodig van de medewerkers communicatie.

Relevante financiële informatie:

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

De uitgaven en de inkomsten zijn voor 2022 begroot op €4,8 miljoen.

Voor realisatie van het nieuwe afvalinzamelingssysteem wordt een investeringskrediet gevraagd.

Deze investering kan gedekt worden vanuit de afvalstoffenheffing.

Met de door de gemeenteraad aangenomen motie “Eerlijke heffing afvalstoffen” geeft de raad aan dat het fair is dat wie minder afval produceert, ook minder betaalt voor afvalverwerking en dat daardoor een eenpersoonshuishouden een lagere afvalstoffenheffing moet krijgen.

Het college is met de motie gevraagd een voorstel te doen voor differentiatie bij de afvalstoffenheffing tussen eenpersoons- tweepersoons- en meerpersoonshuishoudens waarbij eenpersoonshuishoudens rond de 80 % betalen van meerpersoonshuishoudens.

Met ingang van 2022 zijn in de voorstelde tarieven de variabele kosten (ongeveer 30%) in de differentiatie verwerkt.

Tevens heeft de gemeenteraad in de kadernota 2022 besloten een tarief voor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke afvalstoffen in te stellen.

Risico's of mogelijke risico's:

Bij de realisatie van dit raadsbesluit omgekeerd inzamelen restafval met diftar is sprake van meerdere relevante risico's of kanttekeningen.

In de eerste plaats risico's van politieke aard:

- Relevant is dat voor de uitvoering van het raadsbesluit een forse investering nodig is
- Hoe gaat diftar verder ingevoerd worden? De uitwerking is mede een politieke discussie.

Ten tweede, het draagvlak bij bewoners en hun scheidingsgedrag, zowel voor het omgekeerd inzamelen als voor diftar.

Ten derde, de aannames in het ontwerp van het inzamelsysteem, de doorlooptijd en kosten voor de realisatie van het raadsbesluit.

Als vierde na de realisatie, de daadwerkelijke inzameling zowel voor de hoeveelheden en kwaliteit als de kosten en opbrengsten van de verschillende afvalstromen en eventueel noodzakelijke aanvullende

maatregelen.